

نخستین حمایش فرهنگ نویسی علامه دهخدا

چکیده مقالات

گسترش یا تخصیص حوزه‌های معنایی واژه‌ها
در لغت‌نامه دهخدا و فرهنگ فارسی امروز
مطالعه موردی واژه «سر»

شهلا شریفی^۱ (عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی مشهد)
آیلین فیروزیان^۲ (دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد)
آیدا فیروزیان^۳ (دانشجوی دکتری زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد)

در تاریخ تحول زبانها، همواره حوزه‌های معنایی واژه‌ها گسترده‌تر و یا تخصیص یافته‌تر و بسامد آنها نیز دچار تغییر می‌شود. در این پژوهش، به بررسی چگونگی این تغییرات می‌پردازیم. اما به دلیل گستردگی پیکره مورد بررسی و داده‌های تحقیق، در این جستار صرفًا واژه‌های ساخته‌شده با عضو «سر» مورد بررسی قرار گرفته‌اند. منبع داده‌ها در این مقاله لغت‌نامه دهخدا، تألیف على‌اکبر همکاران (۱۳۷۳) و فرهنگ فارسی امروز، تالیف غلامحسین صدری‌افشار و در این دو فرهنگ جمع‌آوری شده و سپس به لحاظ لایه‌ها و حوزه‌های معنایی و بسامد مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در این تحقیق فرض بر آن است که بسامد واژه‌هایی که با استفاده از عضو «سر» ساخته شده‌اند، با توجه به گسترش اجتماعی، اقتصادی، و علمی جامعه در فرهنگ فارسی امروز بیشتر شده باشند و به لحاظ معنایی انتظار می‌رود که این واژه‌ها بیشتر جنبه استعاری پیدا کرده باشند. کلیدواژه‌ها: گسترش حوزه معنایی، تخصیص حوزه معنایی، کاربرد استعاری

shahlasharifi@hotmail.com .۲
ailin_firooziyani@yahoo.com .۱
aida.firooziyani@gmail.com .۳